Türi Põhikool

1C klass

Hugo Sooäär, Joonas Köhler ja Romet Nurmsalu

AASTA LOOM 2015

METSSIGA

Juhendaja: Marika Roosileht

Türi

2015

SISUKORD

SISSEJUHATUS 3

1. METSSIGA 4

1.1 Metssea iseloomustus 4

1.2 Metssea eluiga ja eluviis 4

1.3 Metssea toitumine 5

1.4 Areng 5

1.5 Iseloom ja kari 5

1.6 Metsigade arvukus 7

1.7 Metsigade küttimine 7

KOKKUVÕTE 8

LISA 1 9

SISSEJUHATUS

Esimese klassi õpilased tegid töö „Aastaloom 2015“ kohta. Metssea eluviisi, toitumist ja poegade eest hoolitsemist ning küttimist uurisid esimese 1C klassi kolm poissi. Töö eesmärgiks oli teada saada „Aastaloom 2015“ metsseast.

1. METSSIGA

Eestis valitakse igal aastal “Aasta loom”. Sellel aastal on aasta loomaks metssiga. Levinud on metssiga pea kõikjal Euroopas, Aasia lõunaosas ja Põhja-Aafrikas. Eesti asub levila põhjapiiril ja seoses kliimatingimuste muutumistega on ta aegajalt Eesti aladel esinenud ja aeg ajalt mitte. Pidevalt kuni praeguse ajani on ta Eestit asustanud umbes 1920. aastatest.

1.1 Metssea iseloomustus

Kehamõõtmeteks ehk tüvepikkus on 110…200 cm ja kehamass on umbes 70…250 (350) kg.

Metssea keha katab kare harjaseline karvkate, mille värvus võib olla tumehallist pruunini. Metssea kere on jässakas ning jalad on suhteliselt pikad. Põrsad on sündides heledate triipudega, mis tuhmuvad teise ja kuuenda elukuu vahel. Karv saavutab täiskasvanud isendi värvuse esimeseks eluaastaks. Isased on tavaliselt suuremad kui emased.

Isastel on ka 4 kihva, mis kasvavad terve eluea jooksul. Emastel on 6 paari nisasid.

1.2 Metssea eluiga ja eluviis

Metssea eluiga on tavaliselt 9–10 eluaastat, kuid ta võib elada isegi kuni 25 aasta vanuseks. Kaaluvad metssead paarsada kilogrammi. Elavad tüüpiliselt tihedates niisketes tihnikutes: leht- ja segametsades, veekogude kallastel, sooservades.

Metssead on üldiselt öise eluviisiga ning aktiivsed peamiselt varahommikuti ja hilisõhtuti. Talvel võivad ka päeval ringi liikuda. Keskmiselt 4–8 tundi päevas otsivad nad süüa. Päevasel ajal puhkavad nad varjulistes kohtades, näiteks põõsastes.

Elupaigana eelistab niiskemaid, heade varjetingimustega metsi: laialehised ja segametsad, sooservad, veekogude kaldaalad. Liigub väga palju tihnikutes. Aktiivne on ta videvikus ja öösiti. Väga hea haistmise ja kuulmisega. Elavad karjas, kuldid liiguvad ringi üksikult.

1.3 Metssea toitumine

Metssead on tüüpilised kõigesööjad. Peamiselt toituvad nad taimedest. Kevadel ja suvel söövad taimede maapealseid osi, milledele lisanduvad talvel peamise toiduse moodustavad taimede maa-alused osad: võililL, teeleht, kartul, käpalised, teravili jne. Loomsest toidust söövad vihmausse, limuseid, konni, pisiimetajaid, linnumune ja - poegi.

1.4 Areng

Poegimiseks meisterdavad emised pesad, kasutades kulu, sammalt, oksi. Pesa ehitatakse tavaliselt mõnda tihnikusse või kuusealusesse.

Põrsad sünnivad aprillis ja mais. Emised toovad ilmale pesakondi suuruses 1–12 (keskmiselt 5–6 põrsast). Põrsad toituvad esimesel paaril nädalal ainult emapiimast. Põrsad jäävad pessa umbes nädalaks. Seejärel jäetakse pesa maha ning hakatakse tarvitama lisaks emapiimale ka muud toitu. Täielik üleminek muule toidule toimub umbes neljandal elukuul.

1.5 Iseloom ja kari

Metssead on üldiselt seltskondlikud loomad, kuid on tuntud ka oma agressiivse temperamendi poolest. Isased ja emased ründavad erinevalt, kuna nende kihvad on erinevad. Isaste kihvad ulatuvad suust välja, nemad ründavad pea madalal sööstes. Emased metssead, kelle kihvad pole nähtavad, hammustavad oma vaenlasi. Suuremateks vaenlasteks on inimene ja suuremad loomad, nagu karud, hundid. Põrsastele on ohtlikud ka näiteks ilvesed.

Metssead moodustavad karju, mille suurus oleneb nende asukohast ja aastaajast. Karja suurus 6–20 isendit. Karja moodustavad enamasti täiskasvanud emised ning nende noored järeltulijad. Igal metsseagrupil on oma territoorium. Oma territooriumi märgistavad nad haisvate eritistega: sülje ja väljaheidetega. Grupp püsib tavaliselt oma territooriumil. Lahkub vaid siis, kui toiduvarud on otsakorral. Veekogu lähedus on neile väga tähtis ja seda teadmist

kasutavad ära ka jahimehed. Metssead suhtlevad omavahel, kasutades röhatusi, karjeid ja möirgeid.

Pilte metssea karjast

1.6 Metsigade arvukus

2012. aastal loendati metssigu kokku 22 320 looma. 2013. aastal loendati metssigu samuti üle 22 000. Viimaste aastate jooksul on metssigade arv veelgi tõusnud ja arvatakse, et nii palju metssigu, kui praegu ei ole Eestis kunagi varem olnud.

Arvatakse, et metssigu on tegelikult veelgi rohkem, sest 2013. aasta jahihooajal kütiti Eestis kokku 20 885 metssiga ja 2012. aastal isegi üle 23 tuhande metssea.

Inimesed tahavad, et metssigu oleks vähem, sest nad teevad palju pahandust põldudel, tuhnivad üles kartulid, heinamaad ja isegi kodude õued. Kui metssigu on vähem, siis ei levi ka nende haigused (taud ja katk) nii kiiresti edasi.

1.7 Metsigade küttimine

Metssead elavad tavaliselt 9-10 aastaseks, kuid nad võivad elada isegi kuni 25 aasta vanuseks. Tavaliselt nad ikkagi nii vanaks ei ela, sest jahimeestele meeldib neid küttida. Metssead on targad ja kavalad loomad ning jahi ajal ei jookse nad küttidele kätte, vaid hakkavad keerutama, tihedas kuusikus edasi-tagasi jooksma ja koeri tõrjuma.

Metssigu, välja arvatud põrsastega emiseid, võib jahtida varitsus- või hiilimisjahil aastaringselt. Ajujahti ja jahikoeraga jahti võib metssigadele pidada 1. oktoobrist kuni 28. veebruarini. Kõige parem on metsseajahti pidada talvel, kui on lumi maas, sest siis on näha nende jälgi. Siis saab jahimees aru, mitu metssiga on liikunud ja kuhu nad on läinud.

KOKKUVÕTE

Antud töö tulemusena saime teada palju huvitavat metssigade elu kohta. Teame nüüd, et nad on peamiselt taimtoidulised ja neid elab Eesti metsades arvukalt.

LISA 1

Pilt metsseast

Autor: Hugo Sooäär